

Eviras anvisning 15509/3/sv

Guide om medicinsk behandling av hästar

Eviras anvisning 15509/03/sv
Tas i bruk 3/2016

Enheten för djurens hälsa och välfärd

Godkänd av Terhi Laaksonen

Föredragande Liisa Kaartinen

Guide om medicinsk behandling av hästar

Eviras anvisning 15509/03/sv

Innehållsförteckning

Guiden om medicinsk behandling av hästar	4
1. Varje hästdjur ska anmälas till en databas	5
2. Hästen – produktionsdjur eller inte?	5
3. Då hästen insjuknar	6
4. Anskaffning och användning av läkemedel.....	6
Val av läkemedel eller kaskadbestämmelser	7
Överlåtelse av vacciner	8
Läkemedel får inte importeras eller beställas från utlandet.....	8
Rapportera misstankar om biverkningar	9
5. Identifiering av hästar och identitetshandling (hästpass)	9
Förkommen identitetshandling.....	10
Delen om medicinsk behandling	11
Veterinären ska anteckna i hästpasset när hon eller han administrerat eller ordinerat läkemedel i enlighet med EU:s förteckning över hästläkemedel	11
Slaktförbud i passet	11
6. Läkemedelspreparat och läkemedel som är tillåtna för hästar.....	12
Hästar som inte har identitetshandling med sig	12
Läkemedel för hästar vars slaktning är tillåten.....	12
Läkemedel till hästar med slaktförbud i passet	13
Läkemedel vars användning har förbjudits eller begränsats.....	13
7. Bokföring av medicinsk behandling av hästar.....	14
8. Karenstid före slakt.....	14
Meddelandeplikt när du säljer eller överlåter hästen.....	15
9. Slakt av häst	15
Godkännande av häst för slakt	16
10. Dopningskarens	17
11. Bortskaffande av hästar	17
12. Övervakning av medicinsk behandling av djur	18
Bilaga 1: Minneslista för den som ansvarar för skötseln av hästen	19
Bilaga 2: Veterinärens minneslista.....	20
Lagstiftning och anvisningar som har använts vid utarbetandet av handboken	21

GUIDEN OM MEDICINSK BEHANDLING AV HÄSTAR

Guiden om medicinsk behandling av hästar är avsedd för såväl hästägare, innehavare som veterinärer. Förutom medicinska ärenden behandlar guiden medicineringens effekter på slaktningen av hästen för att bli livsmedel och bortskaffningsmetoder av en avliden häst.

Denna guideversion 15509/03 ersätter den tidigare guiden som utgavs 2013. Med hästar avses i denna anvisning alla hästdjur.

Denna anvisning innehåller uppdateringar av den ändrade lagstiftningen om medicinsk behandling ifrån slutet av 2014. I anvisningen har man också beaktat EU:s hästpassförordning som trädde i kraft 1.1.2016.

Guidens bindande verkan

En myndighets verksamhet ska bygga på den befogenhet som föreskrivs i lag och myndigheten ska efterfölja kraven i lagstiftningen i sin verksamhet. Myndighetens anvisningar är till sin rättsliga natur inte bindande för andra myndigheter eller aktörer. Frågor som gäller tillämpning av lagstiftningen avgörs i sista hand i domstol.

I denna anvisning ingår både direkta citat ur lagstiftningen och tolkningar av hur lagstiftningen ska tillämpas. Direkta citat ur lagstiftningen finns i textutor. Tolkningarna i anvisningen är Livsmedelssäkerhetsverket Eviras syn på hur lagstiftningen bör tillämpas.

1. VARJE HÄSTDJUR SKA ANMÄLAS TILL EN DATABAS

EU:s hästpassförordning förutsätter att alla hästdjur som befinner sig bestående i Finland ska vara registrerade i en databas. Denna skyldighet gäller också alla hästdjur som införts till Finland från en annan EU-medlemsstat eller utanför EU för en period på över 90 dagar samt hästdjur som fötts i Finland och som beviljats hästpass i ett annat medlemsland. Anmälan ska göras inom 30 dagar från det att djuret förts in i landet eller när det har beviljats hästpass i en annan medlemsstat. Skyldigheten gäller inte avelshingstar som förts in endast för reproduktionsperioden.

Uppgifterna i identitetshandlingarna för alla hästdjur ska anmälas till databasen senast 31.12.2016. Detta förutsätter att identitetshandlingen skickas till den databasansvarige. Om hästdjuret anmäls till databasen redan tidigare, behöver inte anmälan göras på nytt.

Anmälan av registrerade hästdjur görs till [stambokförande sammanslutning](#)¹ över respektive ras, eller om en sådan saknas, till Finlands Hippos. Anmälan av icke-registrerade hästdjur görs till Finlands Hippos. Detta redogörs för noggrannare i kapitel 5.

Gamla identitetshandlingar och hästpass gäller fortfarande, även om layouten på pass som beviljas efter 1.1.2016 standardiseras inom EU-området.

2. HÄSTEN – PRODUKTIONSDJUR ELLER INTE?

Hästen är ett livsmedelsproduktionsdjur, om det inte i hästpasset finns en anmärkning om att hästen inte är avsedd för slakt (förbud mot slakt). Även om hästar i huvudsak är i sport- eller hobbybruk, har man i Finland under de senaste åren slaktat 1200–1800 hästar/år.

Hästens medicineringsalternativ beror på om passet försetts med förbud mot slakt. Därför är det viktigt att hästpasset alltid finns till den behandlande veterinärens förfogande. Det lönar sig också att observera att om medicineringsdekalen saknas i det gamla registreringsbeviset eller hästpasset, kan slakteriet inte ta emot hästen för slakt.

Mer om läkemedel och medicineringsbokföringen i kapitlen 6 och 7.

¹ <http://www.evira.fi/portal/se/> > djur > djurskydd och djurhållning > djuravelsverksamhet och artificiell reproduktion > stambokförande sammanslutning

3. DÅ HÄSTEN INSJUKNAR

Då en häst insjuknar, behöver den få rätt slags behandling. Symtomen kan också vara tecken på [en djursjukdom som ska bekämpas](#)². Därför är det viktigt att veterinären undersöker djuret snabbt efter att symtomen börjat.

En veterinär bestämmer om djurets läkemedelsbehandling i samförstånd med djurets ägare eller innehavare. Vården ska vara motiverad på veterinärmedicinska grunder eller med tanke på djurskyddet. (JSMf 17/2014, bilaga 2)

Djur som tagits om hand får inte lämnas utan skötsel eller överges. Djuren skall få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel. Djur som insjuknat skall få ändamålsenlig vård. Djurens välbefinnande och miljö skall kontrolleras tillräckligt ofta. (Djurskyddslagen 5 §)

Om hästens ägare, innehavare eller veterinär misstänker att hästen har drabbats av [en djursjukdom som ska bekämpas](#), ska hon eller han utan dröjsmål meddela saken till kommunalveterinären eller länsveterinären. (Lag om djursjukdomar 14 och 15 §)

Hästen ska inte på egen hand ges läkemedel som avsetts för människor. Det går inte att härleda den lämpliga dosen för en häst från den dos som används för en människa. Användning av läkemedel som är avsedda för människor kan också leda till förbud mot slakt.

Behandlingen är inte alltid effektiv. Då kan sjukdomen orsaka djuret endast smärta och lidande och avlivning är det enda kvarvarande alternativet. Hästen ska avlivas med tillbörliga metoder.

4. ANSKAFFNING OCH ANVÄNDNING AV LÄKEMEDEL

Djurets ägare eller innehavare kan skaffa läkemedel för medicinering av djur från apoteket eller veterinären. Från apoteket kan man skaffa receptbelagda läkemedel med veterinärrecept eller köpa receptfria läkemedel som är godkända för behandling av produktionsdjur. Nästan alla läkemedel som godkänts för produktionsdjur är receptbelagda.

Med läkemedel lindras, botas eller förebyggs sjukdomar och dess symtom. Läkemedel är t.ex. mikrobläkemedel, smärtstillande medel, sedativ, hormoner och vacciner. Ett läkemedelspreparat är ett läkemedel som har framställts i en läkemedelsfabrik och som säljs i en färdig förpackning. Läkemedel kan också framställas på apotek enligt veterinärens recept.

Läkemedel och andra ämnen som är avsedda för behandling av djur ska användas så att de främjar djurets hälsa och välbefinnande. Ett läkemedel eller något annat ämne som är avsett för behandling av djur ska ges så att djuret orsakas så litet

² <http://www.evira.fi/portal/se/> > djur > djurhälsa och sjukdomar > bekämpning och övervakning av djursjukdomar > klassificering av djursjukdomar

men som möjligt. Till produktionsdjur ska läkemedel eller andra ämnen som är avsedda för behandling av djur dessutom ges så att säkerheten hos eller kvaliteten på de animaliska livsmedlen inte försämras i onödan. Ett läkemedel eller något annat ämne som är avsett för behandling av djur får inte heller medföra betydande olägenheter för människor eller miljön.

Produkter och utrustning som används inom veterinärmedicinen ska användas så att de inte medför onödiga olägenheter eller onödig smärta eller plåga för djuret och så att säkerheten hos eller kvaliteten på de animaliska livsmedlen inte försämras i onödan.

(Lag om medicinsk behandling av djur 387/2014, 7 §)

Läkemedel som tidigare ordinerats för en annan häst ska inte användas på egen hand utan veterinären ska alltid bedöma medicineringens behov och lämplighet.

När veterinären överlåter läkemedel till djurets ägare eller innehavare ska hon eller han förvissa sig om att djurets ägare eller innehavare kan använda och förvara läkemedlen riktigt.

(JSMf 17/2014, bilaga 3)

Veterinären ska säkerställa att ägaren eller innehavaren kan administrera läkemedlet på rätt sätt, om det blir deras uppgift att administrera läkemedelskuren. Det rekommenderas att man ger hästen intramuskulära injektioner i musklerna vid mitten av halsen, i bröstmusklerna eller i bakbenets muskulatur.

Veterinären får ordinera eller överlämna läkemedel

- endast till hästens ägare eller innehavare och endast när hästen på basis av veterinärens undersökning behöver vård
- för behandling av hästens sjukdom endast om hen känner väl till hästens hälsotillstånd, hästarna i stallet i fråga eller hästarnas undersökningsresultat

Ordinering eller överlämning av vissa läkemedel till djurens ägare eller innehavare är helt förbjudet eller har begränsats. Sådana läkemedel är bl.a. vissa hormoner, kortisoninjektioner, läkemedel som påverkar i huvudsak det centrala nervsystemet (HCI), alkohol och droger.

- • Veterinären får överlämna lugnande medel som ges oralt och enstaka doser av lugnande medel som används intramuskulärt för lindring av smärta hos hästar

I händelse av sjukdomsfall får veterinären **inte överlämna eller ordinera** receptbelagda läkemedel med karenstid såsom mikrobiäläkemedel.

- Receptbelagt läkemedel med karenstid som ges djuret oralt eller för utvärtes bruk i syfte att bekämpa parasiter får dock överlåtas

Val av läkemedel eller kaskadbestämmelser

I första hand ska läkemedelspreparat som är godkända för ändamålet i fråga ges till hästen. Veterinären kan välja den läkemedelssubstans, läkemedelsform och den styrka som bäst lämpar sig för behandlingen. Om ett

läkemedelspreparat som har försäljningstillstånd för indikationen i fråga inte finns tillgå för hästen, får den veterinär som ansvarar för djurets behandling på eget ansvar behandla hästen enligt kaskadbestämmelser:

Om ett läkemedelspreparat med läkemedelsform, styrka och läkemedels-substanser som lämpar sig för indikationen och med försäljningstillstånd för det behövliga ändamålet inte finns tillgängligt för djuret, får den veterinär som ansvarar för djurets vård på eget ansvar behandla djuret med:

- a) ett veterinärmedicinskt läkemedel som har godkänts för en annan djurart eller en annan indikation hos samma djurart.
- b) antingen ett veterinärmedicinskt läkemedel som godkänts för användning med ett av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet beviljat specialtillstånd eller ett läkemedel som har godkänts för människor, om något läkemedel som avses i punkt a inte finns tillgängligt.
- c) ett *ex tempore*-läkemedel som framställts på apotek enligt en veterinärs ordination, om sådana läkemedelspreparat som avses i punkterna a och b inte finns tillgängliga.

(JSMf 17/2014, bilaga 2)

Tilläggsinformation om läkemedelspreparat och -substanser finns i kapitel 6.

Överlåtelse av vacciner

Om det krävs veterinärintyg över vaccinationen av djuret får det veterinärmedicinska vaccinet i fråga inte överlåtas till djurets ägare eller innehavare, utan veterinären ska själv vaccinera djuret eller också ska djuret vaccineras under direkt uppsikt av veterinären.

Veterinärmedicinska vaccin som innehåller levande virusstammar får inte överlåtas till den som äger eller innehar djur.

Veterinären får inte överlåta vaccin mot rabies till den som äger eller innehar djur.

(JSMf 17/2014, bilaga 3)

Veterinären får endast överlåta vaccin till hästägaren eller innehavaren för ny vaccination av enskilda djur efter den första vaccinationen. Veterinären ska då försäkra sig om att hästägaren eller innehavaren kan använda och förvara vaccinet rätt och att det inte i produktresumén begränsas till att utföras endast av veterinär.

Läkemedel får inte importeras eller beställas från utlandet

Privatpersoner får inte föra in läkemedel för hästar eller andra produktionsdjur till Finland. Förbudet att föra in läkemedel gäller också då det står i identitetshandlingen att hästen inte får slaktas. Förbudet gäller både receptbelagda och receptfria läkemedel. Förbudet gäller också då hästen är med på en resa.

Läkemedel får inte heller införskaffas eller tas emot per post från utlandet, vilket innebär att det även är förbjudet att beställa läkemedel via internet.

Läkemedelsförfalskningar utgör en del av organiserad brottslighet. Det är viktigt att skaffa läkemedel endast från parter i enlighet med lagstiftningen. Förfalskningarna kan sakna den aktiva substansen eller så är halten en annan än den som meddelats. Den kan också innehålla någon helt annan aktiv substans.

Också veterinärens rätt att föra in läkemedel för sin veterinärpraktik när hon eller han kommer från andra EU-länder till Finland har begränsats i lagstiftningen

Rapportera misstankar om biverkningar

Läkemedel som används för hästar kan ibland orsaka biverkningar även om de är ganska ovanliga. Veterinären eller djurägaren ska rapportera misstankar om biverkningar till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea, som utvärderar fallen och för register över dem.

Tabell. Exempel på biverkningar.

För djur	<ul style="list-style-type: none"> • symtom på överkänslighet till exempel till följd av vaccin • vävnadsirritation där läkemedlet injicerats • irritation i magen, diarré, trötthet till exempel på grund av mikroläkemedelskur • mikrobernas eller parasiternas resistens mot läkemedel ökar • samverkan med andra läkemedel
För människor	<ul style="list-style-type: none"> • symtom på överkänslighet hos människan som administrerar läkemedlet • läkemedelsrester i hästköttet som därigenom hamnar i livsmedel
Övriga effekter	<ul style="list-style-type: none"> • bakteriernas resistens mot mikroläkemedel ökar och då har läkemedlet inte längre någon verkan

5. IDENTIFIERING AV HÄSTAR OCH IDENTITETSHANDLING (HÄSTPASS)

Alla hästdjur som är födda inom EU-området eller som importerats permanent ska identifieras och de ska åtföljas av en identitetshandling (hästpass).

Hästdjur som är födda inom EU ska vara försedda med identitetshandling senast 12 månader efter födseln. Om djuret flyttas från födelseanläggningen ska ändå en identitetshandling utfärdas för djuret redan innan det flyttas. Ett föl som inte är avvant får följa med stoet utan att fölet har identitetshandling. Ansökan om identitetshandling ska sändas till det organ som utfärdar handlingen senast 2 månader innan ovan nämnda tidsfrist går ut. Alla föl som fötts inom EU efter 1.7.2009 ska ha märkts med ett mikrochip i samband med identifieringen.

Identitetshandlingar kan beviljas av organisationer som godkänts av EU-medlemsstaternas myndigheter. Organ som beviljar identitetshandlingar för häst-

djur hittas på [Evira.fi-sidan](http://www.evira.fi/sidan)³. För andra än registrerade hästdjur beviljas identitetshandlingen för närvarande av Finlands Hippos rf. En förteckning över godkända organ i respektive land som beviljar identitetshandlingar finns på EU-kommissionens webbsidor⁴.

Enligt EU:s förordning om hästpass indelas hästdjur i två grupper:

1. Registrerade hästdjur:

- a. hästdjur vilkas härstamning har fastställts i enlighet med definitionerna av rasen och djuren på den grunden är berättigade till införande i den rasens stambok och som har en identitetshandling utfärdad av en godkänd sammanslutning eller organisation som för stambok över rasen eller
- b. hästdjur för vilka en internationell sammanslutning eller organisation som har överinseende över hästar avsedda för tävling eller kapplöpning har utfärdat identitetshandlingen (s.k. FEI-pass).

2. Andra än registrerade hästdjur:

Till exempel sådana ridhästar och ponnyer vars härstamning inte är känd eller som inte har registrerats i enlighet med de krav som gäller för rasens stambok eller som inte har identifierats av en internationell sammanslutning eller organisation som har överinseende över hästar avsedda för tävling eller kapplöpning.

Identitetshandlingen ska alltid finnas till hands på den plats där hästdjuret hålls. Identitetshandlingen ska också alltid medfölja hästdjuret under transporter.

Observera att Finlands Hippos, Finlands Ryttarförbunds eller stamorganisationernas **tävlingsböcker** och övriga motsvarande handlingar **inte** är officiella identitetshandlingar. Det enda undantaget från detta är det internationella FEI-passet (Fédération Equestre Internationale) på ridsidan. FEI-passet förnyas kontinuerligt enligt anvisningar med fyra års mellanrum.

Förkommen identitetshandling

Om identitetshandlingen har förkommit, ska den som beviljade den ursprungliga identitetshandlingen utfärda ett duplikat av identitetshandlingen för hästen. Detta förutsätter att hästen kan identifieras med hjälp av exempelvis ett chip eller brännmärke. Den som utfärdar identitetshandlingen ska anteckna tydligt på identitetshandlingen att det är fråga om ett duplikat.

Utfärdaren av identitetshandlingens duplikat gör alltid en anmärkning om slaktförbud i duplikatet. Utgivaren av identitetshandlingen antecknar också uppgifterna om duplikatet samt om förbudet mot slakt i databasen som denna upprätthåller.

Om hästen inte kan identifieras, utfärdar Finlands Hippos rf en ersättande identitetshandling åt hästen. I handlingen antecknar Hippos att den är en ersättande identitetshandling och dessutom alltid förbudet mot slakt. Därtill

³ <http://www.evira.fi/portal/se/> > djur > djurskydd och djurhållning > djuravelsverksamhet och artificiell reproduktion > stambokförande sammanslutning

⁴ http://ec.europa.eu/food/animal/identification/equine/ms_information_en.htm

registrerar Finlands Hippos rf uppgiften om ersättande identitetshandling samt om förbud mot slakt i sin databas

Delen om medicinsk behandling

Innan hästen medicineras, ska veterinären säkerställa att hästens chip och uppgifterna om chipen som meddelats i passet eller andra identifieringsuppgifter för hästar som identifierats innan 1.7.2009 motsvarar varandra.

Lagstiftningen om medicinsk behandling och identifiering av hästar gör det möjligt att även ge sådana läkemedel till hästar vars säkerhet med tanke på läkemedelsrester inte har undersökts eller som inte får ges till produktionsdjur. Det här förutsätter att hästens identitetshandling innehåller delen om medicinsk behandling och att man där antecknat slaktförbud.

Veterinären ska anteckna i hästpasset när hon eller han administrerat eller ordinerat läkemedel i enlighet med EU:s förteckning över hästläkemedel

Veterinären ska anteckna det senaste datumet då medicinen administrerades samt läkemedlets eller läkemedelspreparatets namn i hästens identitetshandling på den punkt som är avsedd för det. Förteckningen över hästläkemedel finns i [kommissionens förordning](#)⁵.

Om förbud mot slakt har införts i hästens identitetshandling, behöver inte läkemedel som finns på hästlistan införas i identitetshandlingen.

Slaktförbud i passet

En häst som har en anteckning om slaktförbud i passet, får medicineras bland annat med läkemedelspreparat, vars användning är förbjudet för produktionsdjur på grund av rests substanser som är skadliga för människor (t.ex. metronidazol, kloramfenikol).

- Uppgiften kan inte återkallas
- Uppgiften bibehålls under hästens hela liv

Veterinärens skyldighet är att säkerställa innan administrationen av läkemedel som är förbjudet för produktionsdjur påbörjas att punkten som gäller slaktförbud är ifylld i passet.

Om anteckningen saknas, ska veterinären och hästens ägare eller innehavare lägga till den i identitetshandlingen innan medicineringen påbörjas. Dessutom förklarar veterinären punkten där man antecknar medicinering i enlighet med hästlistan ogiltig.

⁵ kommissionens förordning (EU) Nr [122/2013](#)

Ägaren kan enligt sitt eget omdöme göra en anteckning över slaktförbud i hästens identitetshandling, oberoende av läkemedel som administrerats hästen.

Djurets innehavare ska meddela det utfärdande organet om ett livslångt slaktförbud inom 14 dagar från det att förbudet registrerats i passet genom att sända passet till utfärdande organ för uppdatering av uppgifter.

Användningen av läkemedel som godkänts för produktionsdjur antecknas inte i identitetshandlingen men också ägaren eller innehavaren ska hålla bokföring över läkemedel och deras användning. Kraven för läkemedelsbokföring klargörs i kapitel 7

6. LÄKEMEDELSPREPARAT OCH LÄKEMEDEL SOM ÄR TILLÅTNA FÖR HÄSTAR

Hästar som inte har identitetshandling med sig

Identitetshandlingen ska alltid medfölja hästen då djuret transporteras och den ska även i övrigt finnas på nära håll och vara lätt att tillgå. Om hästens identitetshandling av någon orsak inte finns att tillgå då hästen medicineras får endast läkemedel som är godkända för produktionsdjur användas för medicinering av hästen.

I en nödsituation ska man dock i första hand se till att hästens liv räddas och att hästen får rätt behandling ur djurskyddssynpunkt. Också då ska man klargöra om ägaren vill bevara hästens slaktmöjlighet. Efter att djuret har behandlats i en nödsituation ska den behandlande veterinären göra de nödvändiga anteckningarna om medicineringen i identitetshandlingen.

Läkemedel för hästar vars slaktning är tillåten

Om det inte är förbjudet att slakta hästen får man administrera läkemedelspreparat som är godkända för produktionsdjur. En förteckning över läkemedelspreparat som är godkända för produktionsdjur finns på [Eviras webbsidor](#)⁶.

När hästpasset finns till veterinärens förfogande i en behandlingssituation och passet inte innehåller ett slaktförbud, kan man använda förutom läkemedel som är godkända för produktionsdjur också läkemedel i EU:s förteckning över hästläkemedel. Förteckningen finns till exempel på [Eviras webbsidor](#)⁷. När veterinären ger hästen läkemedel som finns på hästlistan, ska veterinären införa de läkemedel som administrerats eller ordinerats, medicineringsdatum, slutdatum för karenstid samt de egna uppgifterna i identitetshandlingen.

⁶ www.evira.fi > djur > /djurhälsa och sjukdomar > medicinering > förteckningar över läkemedel

⁷ www.evira.fi > djur > /djurhälsa och sjukdomar > medicinering > förteckningar över läkemedel (höger spalt: [Kommissionens förordning \(EU\) N:o 122/2013](#))

Läkemedel till hästar med slaktförbud i passet

Utöver läkemedelssubstanser som är godkända för produktionsdjur och som finns på hästlistan kan man ge vissa läkemedelssubstanser som är förbjudna för produktionsdjur till hästar med förbud mot slakt (JSMf om förbud mot eller begränsning av användningen av vissa läkemedelssubstanser för djur [1054/2014](#), 4-6 §), av vilka de vanligaste är metronidazol eller kloramfenikol som används som ögonmedicin. Utöver dessa får man också använda exempelvis olika läkemedel som är godkända för sällskapsdjur eller för människor.

Läkemedel vars användning har förbjudits eller begränsats

Det är förbjudet att öka djurens produktionsförmåga på konstlat sätt med läkemedel eller andra motsvarande ämnen eller preparat, om det inte kan visas att dessa inte åsamkar men för djurens hälsa eller välbefinnande. (Djurskyddslagen 10 §)

Läkemedel får inte användas för att artificiellt höja, sänka eller upprätthålla djurets prestationsförmåga. (JSMf 17/2014, bilaga 2)

Hästar får inte ges hormoner eller andra läkemedel som gynnar tillväxten eller prestationsförmågan. Veterinären får dock använda vissa ämnen med hormonell verkan, det vill säga östrogen eller gestagen verkan för behandling av enskilda hästar med reproduktionsstörningar, avbrytande av dräktighet samt behandling som hänför sig till reproduktionen.

En veterinär får ge hästar veterinärmedicinska läkemedelspreparat som innehåller beta-agonister som injektion vid förlossningshjälp. Läkemedelspreparat som innehåller beta-agonister och som administreras oralt får ges åt hästar vid behandling av sjukdomar i andningsorganen, strålbenshåla och fång samt för profylax av abort. Veterinären får inte överlåta till hästägaren eller häst innehavaren beta-agonister som ska injiceras, men om de ges oralt kan veterinären både överlåta och ordinera dem.

Användningen av följande mikrobläkemedel är förbjuden för alla djurarter:

- 1) avoparcin, vankomycin och teikoplanin
- 2) virginiamycin
- 3) tredje och fjärde generationens cefalosporiner
- 4) rifampicin och rifabutin
- 5) moxifloxacin, ofloxacin, levofloxacin och gatifloxacin med undantag av lokal behandling av ögoninflammation hos hästar
- 6) tigecyklin
- 7) mupirocin
- 8) telitromycin
- 9) daptomycin
- 10) linezolid
- 11) kinupristin-dalfopristin
- 12) karbapenemer
- 13) monobaktamer
- 14) temocillin
- 15) lipoglykopeptider (telavancin) och neoglykosid

(Statsrådets förordning 1054/2014, 11 §)

Läkemedelspreparat som innehåller ovan nämnda läkemedelssubstanser får ändå ges till djur då det aktuella läkemedelspreparatet har ett för veterinärmedicinskt läkemedel i Finland giltigt försäljningstillstånd eller ett annat tillstånd för överlåtelse för förbrukning, dock endast för de djurarter och för de indikationer som fastställs i tillståndet. Rifampicin får därtill användas tillsammans med erytromycin, azitromycin eller clarithromycin för behandling av infektioner orsakade av *Rhodococcus equi* hos små föl.

7. BOKFÖRING AV MEDICINSK BEHANDLING AV HÄSTAR

Ägaren eller innehavaren ska föra bok över hästens medicinska behandling.

Veterinären ska alltid ge djurägaren eller innehavaren en skriftlig utredning över läkemedel med karenstid som veterinären har administrerat eller överlåtit samt över karenstider före slakt.

Information om receptbelagda eller receptfria läkemedel för djur som köps på apotek finns på veterinärens recept eller på läkemedelsförpackningen.

Bokföringen ska ange.

- identifieringsuppgifter för häst som har medicinerats
- datum för den medicinska behandlingen
- den som påbörjat medicineringen (veterinären, djurets ägare eller innehavare eller person som de befullmäktigat)
- läkemedlets indikation
- läkemedlets namn
- läkemedlets mängd
- läkemedlets karenstid (eller uppgift om att hästen har slaktförbud i passet)*
- vem som sålde läkemedlet (veterinär eller apotek)

Läkemedelsbokföringen kan hållas till exempel i stalldagboken. Också anteckningar i en anteckningsbok för hästen i fråga är tillräckliga. Om veterinärens utredningar om medicinsk behandling och recept sparas i en pärm räcker det också som läkemedelsbokföring, om man lägger till de uppgifter som saknas. Bokföringen ska sparas i minst **fem** (5) år, även om djuret slaktas före det.

~~Bok ska även föras över medicinering av hästar som inte är avsedda att slaktas för att bli livsmedel. Då ska bokföringen sparas i tre år.*~~

* Felet har korrigerats den 11 April 2016.

8. KARENSTID FÖRE SLAKT

Med karenstid avses den tid inom vilken ett medicinerat djur inte får sändas till slakt. Efter karenstiden försvinner läkemedlet ur djurets kropp. Karenstidens längd beror på läkemedelspreparatet och djurarten. Den kan också vara

specificerad i lagstiftningen. Läkemedelspreparatets karenstid för djurarten i fråga specificeras på produktens försäljningstillstånd och anges på läkemedelsförpackningen. Veterinären kan förordna en längre karenstid till exempel om djuret har fått större läkemedelsdoser än som anvisats. Då ska karenstiden som veterinären förordnat alltid följas.

Om ett läkemedelspreparat som är avsett för ett annat produktionsdjur än hästar ges åt en häst ska karenstiden bestämmas enligt den s.k. kaskadprincipen. Före slakt av hästar är den minst 28 dygn. Om läkemedelspreparatets egentliga karenstid för andra djurarter är längre än 28 dygn ska veterinären förlänga karenstiden för hästen. Karenstiden ska då vara minst lika lång som den egentliga karenstiden.

Karenstiden för användning av läkemedel på hästlistan är 6 månader före slakt. Veterinären inför läkemedlet i hästens identitetshandling, om hästen inte har en notering om slaktförbud i passet.

Karenstiden för s.k. *ex tempore*-preparat för utvärtes bruk är 0 dygn om de inte innehåller DMSO (dimetylsulfoxid), vars karenstid är 28 dygn.

Ex tempore-preparat som är avsedda för behandling av hästar och vars läkemedelssubstanser inte är godkända för produktionsdjur leder till förbud mot slakt och för substanser som finns förtecknade på hästlistan leder dessa till en karenstid på sex månader i enlighet med ovan nämnd lagstiftning.

Meddelandeplikt när du säljer eller överlåter hästen

Hästägaren eller innehavaren ska meddela djurets köpare eller nya innehavare om hästens medicinering ifall hästen säljs eller på annat sätt överlåts innan karenstiden har gått ut.

9. SLAKT AV HÄST

Kravet på kedjeinformation vid slakt av hästar innebär bland annat att hästägaren eller innehavaren utöver den övriga kedjeinformationen ska förse slakteriet med uppgifter om läkemedel med karenstid som har getts åt hästarna. Uppgifterna ska vara slakteriet tillhanda senast 24 timmar innan hästen anländer till slakteriet för att slaktas. Med tillstånd av slakteriets besiktningsveterinär kan dock hästens kedjeinformation sändas till slakteriet först med hästen.

Följande uppgifter om hästens medicinering sänds till slakteriet som en del av kedjeinformationen:

- läkemedel med karenstid som administrerats till hästen under de sex senaste månaderna, datum då läkemedlen administrerades samt karenstider

- karensbelagt foder som eventuellt har getts åt hästen under de tre senaste månaderna – fodrens namn, tillverkare, datum då användningen avslutades samt karenstider.

Vid sidan om läkemedelsinformationen sänds som en del av kedjeinformationen även andra uppgifter om hästen och djurhållningsplatsen till slakteriet. Mera detaljerade anvisningar finns på Eviras webbsidor ([anvisning 16005/4](#) Kedjeinformation om djur till slakt). Slakteriet har en blankett som du ska använda för vidarebefordran av kedjeinformation till slakteriet. Om en sådan inte finns, hittar du också på Hippos webbsidor en blankett som kan användas för vidarebefordran av kedjeinformation⁸.

Evira rekommenderar att hästar som införts från ett tredje land till EU inte sänds till slakt förrän efter sex månader.

Godkännande av häst för slakt

Slakterierna tar endast emot hästar som åtföljs av en **identitetshandling i original**. En kopia av identitetshandlingen accepteras inte. Uppgifterna som anges i identitetshandlingen ersätter inte de uppgifter som sänds in som en del av kedjeinformationen, utan både identitetshandlingen och kedjeinformationen ska sändas till slakteriet.

Identitetshandlingen ska alltid innehålla avsnittet om medicinsk behandling. Om denna del inte finns med i identitetshandlingen kan slakteriet inte ta emot hästen för slakt. Om medicineringsdekalen saknas i det gamla registreringsbeviset eller hästpasset, kan slakteriet inte ta emot hästen för slakt.

Slakteriet ska kontrollera att hästen har en identitetshandling. Dessutom kontrollerar slakteriet vilken dag handlingen gavs ut samt att identitetshandlingen hör till hästen ifråga. Hästar som är födda efter 1.7.2009 ska vara försedda med ett mikrochip vars nummer framgår av identitetshandlingen. Dessutom ska slakteriet kontrollera avsnittet om läkemedel i identitetshandlingen, samt att det inte är förbjudet att slakta djuret för användning som livsmedel.

Besiktningsveterinären ska kassera hästen, antingen levande vid besiktningen eller efter slakten, om

- den inte har en identitetshandling eller om det finns brister i identitetshandlingen
- identifieringsuppgifterna i identitetshandlingen inte motsvarar hästen
- identitetshandlingen är oläslig
- mikrochip saknas hos hästar som är födda efter 1.7.2009 eller som enligt identitetshandlingen har en sådan

⁸ http://www.hippos.fi/files/1328/Alkuperäetialta_teurastamoon.pdf (på finska)

- identitetshandlingen anger att det är förbjudet att slakta hästen för att bli livsmedel, dvs. identitetshandlingen innehåller förbud mot slakt
- karenstiden på sex månader inte har gått ut för läkemedel som upptecknats på hästlistan
- under karenstiden för läkemedelspreparat som innehåller verk samma ämnen med östrogener eller gestagener samt beta-antagonister kasseras hästen alltid.
- Under karenstiden för andra läkemedel kan hästen slaktas endast av djurskyddsskäl, förutsatt att ett av Evira godkänt laboratorium som analyserar främmande ämnen med till buds stående metoder kan påvisa att köttet inte innehåller läkemedelsrester som överskrider de högsta tillåtna restmängderna. Djur som har slaktats av djurskyddsskäl kasseras inte heller under karenstiden då djuret har medicinerats med läkemedel för vilka högsta tillåtna restmängder inte behöver anges enligt tabell 1 i bilagan till Kommissionens förordning (EU) nr 37/2010. Djurskyddsskäl ska påpekas i kedjeinformationen

Besiktningveterinären förklarar identitetshandlingen ogiltig efter slakten och ser till att den som utfärdade den finländska identitetshandlingen får tillräckligt med information för att kunna stryka hästen ur registret. Den utfärdande parten kan om den så önskar överlämna den ogiltigförklarade identitetshandlingen till ägaren till minne av hästen. Besiktningveterinären levererar identitetshandlingar som utfärdats utomlands till Evira, som vidarebefordrar uppgifterna om djurets slakt till det organ som utfärdat identitetshandlingen.

Mera information om godkännande av häst för slakt finns i Eviras anvisning [16014/1](#) Kontroll av identitetshandlingen för ett hästdjur till slakt (på finska).

10. DOPNINGSKARENS

Föreningar som anordnar hästtävlingar (t.ex. Finlands Hippos rf och Finlands Ryttaförbund r.f.) har dessutom föreskrivit en karenstid för flera läkemedel med tanke på dopning, under vilken hästen inte får delta i tävlingar. Antidopningskommittén för djurtävlingar och organisationerna inom hästbranschen kontrollerar att karenstiderna följs i enlighet med tävlingsreglerna för dopning. Dopningskarenstidens längd behöver inte vara densamma som karenstiden före slakt. Dessutom kan det finnas skillnader i olika organisationers regler för dopning. De internationella centralorganisationerna inom hästsporten kontrollerar att dopningsreglerna efterföljs då hästar deltar i internationella tävlingar.

11. BORTSKAFFANDE AV HÄSTAR

En häst som inte slaktas för att användas som livsmedel ska bortskaffas på annat sätt efter att den har dött Hästen kan under vissa förutsättningar

bortskaffas genom att den grävs ner i marken eller förs till en avstjälningsplats. Hästens kropp kan också bortskaffas genom förbränning i en godkänd förbränningsanläggning eller skickas till en bearbetningsanläggning för kategori 1-material eller kategori 2-material i enlighet med biproduktsförordningen. Ytterligare information om hur hästar bortskaffas finns på Evira.fi-sidan⁹.

Inom 30 dagar efter hästens död ska hästägaren eller innehavaren sända hästens identitetshandling till det organ som utfärdade handlingen. Identitetshandlingar som utfärdats av finska organ ska sändas tillbaka till dem. Om hästens identitetshandling har utfärdats av ett organ som är godkänt i en annan EU-medlemsstat, sänder hästägaren eller innehavaren identitetshandlingen till Evira som sänder den vidare till det organ som utfärdat identitetshandlingen.

12. ÖVERVAKNING AV MEDICINSK BEHANDLING AV DJUR

Evira och regionförvaltningsverken kontrollerar att lagstiftningen om medicinsk behandling av djur efterföljs. Kontrollmyndigheten har rätt att få uppgifter, inspektera och ta prover. Djurets ägare, innehavare och veterinären ska ge kontrollmyndigheten den hjälp som behövs för att kunna utföra övervakning och inspektioner. Om det konstateras att hästen har medicinerats på ett olagligt sätt, ansvarar hästägaren eller innehavaren för de kostnader som utredningen av fallet orsakar. Kontrollmyndigheten kan omhänderta foder, läkemedel eller andra ämnen avsedda för behandling av djur som djurets ägare eller innehavare förfogar över om det finns skäl att misstänka att dessa innehåller förbjudna läkemedel eller läkemedelssubstanser vars användning är begränsad.

Om det inte anges i hästens identitetshandling att den inte får sändas till slakt, och den har getts ett förbjudet läkemedel eller läkemedel vars användning är begränsad, kan regionförvaltningsverket förbjuda försäljning av hästen och slakt för att bli livsmedel. Regionförvaltningsverket kan också besluta att hästen ska avlivas och dess kropp bortskaffas.

⁹ [Evira > Djur > Djurskydd och djurhållning > Döda djur > Produktionsdjur > Hästar](#)

Bilaga 1: Minneslista för den som ansvarar för skötseln av hästen

- **Sköt om** att din häst har ett pass. Alla hästdjur i EU-området ska ha en identitetshandling, alltså ett s.k. hästpass. Gamla pass och övriga officiella identitetshandlingar är fortfarande giltiga och behöver inte förnyas. I varje identitetshandling ska det dock finnas en punkt där man kan anteckna hästens medicinering och eventuellt slaktförbud.
 - **Hästpasset ska finnas alltid till hands** på den plats där hästdjuret hålls. Identitetshandlingen ska följa med hästdjuret också under transport.
 - **Säkerställ** att din häst finns i hästdatabasen om den aldrig har registrerats. Identitetshandlingar för varje häst ska registreras i databasen senast 31.12.2016.
 - **Ha med** hästens identitetshandling när veterinären behandlar din häst.
 - **Be veterinären** säkerställa att hästens chip fungerar, om du inte själv har en chipläsare. Ägaren eller innehavaren ansvarar för att chipet kan läsas.
 - Om du inte är hästens ägare, **försäkra dig** om hästägarens åsikt om medicineringen av hästen med andra läkemedel än de som godkänts för produktionsdjur.
 - **Beakta** att anteckningen som gjorts i hästens identitetshandling som förbjuder slaktning av hästen för att användas som livsmedel är oåterkallelig. När slaktförbudsanteckningen görs, ska ägaren eller innehavaren meddela **utfärdaren av identitetshandlingen om slaktförbudet inom 14 dagar**.
 - **För bok** över hästens medicinering. Bokföringen ska ange: identifieringsuppgifter för hästen, datum(en) för den medicinska behandlingen, den som påbörjat medicineringen (veterinär, djurägare eller innehavare eller en person som befullmäktigats av dessa), läkemedlets indikation, läkemedlets namn och mängd, läkemedlets karenstid (eller uppgift om att hästen har ett slaktförbud i passet) och vem som sålt läkemedlet (veterinär eller apotek). Bokföringen ska sparas för en livsmedelsproduktionshäst i 5 år och för övriga i 3 år.*
- * Felet har korrigerats den 11 April 2016.
- **Ta med** hästens identitetshandling i original när hästen förs till slakteriet. **Observera** att om medicineringsdekalen saknas i det gamla registreringsbeviset eller hästpasset, kan slakteriet inte ta emot hästen för slakt.

Bilaga 2: Veterinärens minneslista

- **Påminn** att hästens identitetshandling ska tas med när hästen behandlas.
- **Kontrollera med chipläsare** att hästen och identitetshandlingen motsvarar varandra.
- **Kontrollera** om det finns en anteckning om slaktförbud i hästens identitetshandling.
- När **passet inte innehåller en anteckning om slaktförbud och det uppstår ett behov av att använda andra läkemedel än de som godkänts för produktionsdjur eller läkemedel från hästlistan**, ska hästägaren eller innehavaren godkänna sådan medicinering och göra en anteckning om slaktförbud i hästens identitetshandling tillsammans med veterinären så att både ägaren eller innehavaren och veterinären undertecknar anteckningen.
Påminn om att ägaren eller innehavaren ska meddela utfärdaren av identitetshandlingen om slaktförbudet inom 14 dagar.
- **Anteckna** i hästens identitetshandling uppgifter om medicinering, om du använder eller ordinerar hästen läkemedelssubstanser från hästläkemedellistan.
- **Ge uppgifter om använda läkemedel och läkemedel som överlåtits** för fortsatt vård till ägaren eller innehavaren.
- **Säkerställ** att ägaren eller innehavaren kan ge läkemedlen riktigt och följer dina anvisningar.
- Påminn om ägarens eller innehavarens skyldighet att hålla bokföring över medicinering.

Lagstiftning och anvisningar som har använts vid utarbetandet av handboken

Lainsäädäntö

Lag om djursjukdomar [2013/441](#)

Djurskyddslag [247/1996](#)

Kommissionens förordning (EU) Nr [122/2013](#) om ändring av förordning (EG) nr 1950/2006 om upprättande av en förteckning över substanser som är väsentliga för behandling av hästdjur, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/82/EG om upprättande av gemenskapsregler för veterinärmedicinska läkemedel (hästlistan)

Kommissionens förordning (EG) [2015/262](#), om tillämpning av rådets direktiv 90/426/EEG och 2009/156/EG avseende metoder för identifiering av hästdjur (förordning om hästpass).

Lag om djuravelsverksamhet ([319/2014](#))

Lag om medicinsk behandling av djur ([387/2014](#))

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om livsmedelshygienen vid primärproduktion av livsmedel (1368/2011)

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om förskrivning av läkemedel och läkemedelsfoder för behandling av djur (7/VLA/2008).

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om användning och överlåtelse av läkemedel för behandling av djur ([17/2014](#))

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om journalföring av medicinering av produktionsdjur ([21/2014](#))

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om identifiering och märkning av hästdjur (880/2009)

Statsrådets förordning [1054/2014](#) om förbud mot användningen av vissa läkemedelssubstanser för djur, Statsrådets förordning [22/2015](#) om ändring av 11 § 2 mom.

Statsrådets förordning om personlig införsel av läkemedelspreparat till Finland ([1088/2002](#))

Anvisningar och förteckningar

Eviras anvisning [16005/4](#): Kedjeinformation om djur till slakt

Eviras anvisning [16014/1](#): Teurastettavan hevonseläimen tunnistusasiakirjan tarkastaminen (Kontroll av identitetshandling för hästdjur som ska slaktas) (på finska)

Fimeas anvisning [1/2014](#): Anmälan om biverkningar av läkemedelspreparat som administrerats till djur)

Förteckning över läkemedelspreparat och -substanser som godkänts för djur:
<http://www.evira.fi/portal/se/djur/djurhalsa+och+sjukdomar/medicinering/forteckningar+over+lakemedel/>

Selvitys eri vaihtoehtoista hevosten teurastamisen järjestykseksi (Utredning av jord- och skogsbruksministeriets arbetsgrupp över olika alternativ för ordnande av slakt av hästar):
http://mmm.fi/documents/1410837/1790809/trm2007_17_hevosten_teurastaminen.pdf/632e3fd4-48e6-460e-b25f-0ae0797690f6 (på finska)

Denna guide kan laddas ned avgiftsfritt på Eviras webbsida: www.evira.fi >
Publikationer

